

Література

1. Запорожец И. М. (2010) Бюджетирование в системе управления судостроительным предприятием. Київ. Економіст. – № 7. – С. 46-47.
2. Запорожец И. М. (2010) Управление стоимостью в проектах судоремонтного предприятия. Николаїв. Зб. наук. пр. НУК. – № 4. – С. 154-161.
3. Руководство к Своду знаний по управлению проектами (PMBOK, Guide, 5 edition), PMI, (2013).

PROJECT OFFICE IN MANAGEMENT SHIP REPAIR PRODUCTION

Iryna M. Zaporozhets

Trushliakova A. B.

Abstract. The mechanisms of organization of the project office in the structure of project-oriented production are stated. The functions of the project office and the project manager in the organizational management structure are defined. An information system for ship repair project management is proposed

Key words: project, subproject, program, project office, subcontractors

УДК 330.322.3:37

ВИМІРЮВАННЯ ВПЛИВУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА РЕЗУЛЬТАТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Канаш О.Є., магістр, аспірант

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Україна, Миколаїв

alesia0203mandra@gmail.com

Анотація. У доповіді, в контексті дискусій, які розгорнулися на сторінках друкованих та електронних наукових видань, висвітлено бачення автора щодо структури факторів сучасного промислового виробництва, серед яких чинне місце посідає людський капітал. Запропоновано використання виробничої функції для кількісного вимірювання його впливу на економічну діяльність підприємства.

Ключові слова: економіка; виробничі чинники; людський капітал; економічна діяльність; промисловість.

Вступна частина. Світ, що нас оточує, перебуває у стані безперестанних метамарфоз з позитивними та час від часу, як це не прикро, із негативними наслідками. Причини змін, за яким би вектором вони не відбувалися, не є універсальними і перебувають у центрі чисельних та напружених наукових дискусій [1, 2, 3, 4, тощо]. Аналіз думок, викладених їх учасниками, засвідчує, що склад та структура чинників, які обумовлюють інтенсивність та глибину трансформації, різняться, в залежності від того, про яку саме систему йдеться: за масштабами, призначенням, особливостями внутрішньої будови, характером обмінів з оточуючим середовищем.

Узагальнення виконаних спостережень за господарською практикою реального сектору підтверджує: їх визначальною місією є створення матеріальних умов життя людей. Її виконання стає здійсненим за умов залучення до утворювального процесу факторів виробництва, або, інакше кажучи, економічних ресурсів. Автори всесвітньовідомої енциклопедії «[Britannica](#)» вважають: «Продуктивні фактори зазвичай класифікують за трьома групами: [земля](#), [праця](#), [капітал](#)» [5]. Цю ідею розвивають та доповнюють дослідники економіки моря. Так, скажімо, Парсяк В.Н. [6, с. 30-40] пропонує, і не безпідставно, як ми вважаємо, ввести у склад природних чинників виробництва, окрім ріллі - земель сільськогосподарського призначення, корисних копалин, ще й біологічні ресурси, сконцентровані у верхніх шарах Світового океану.

Основна частина. Існує переконання [7,8,9] і ми погоджуємося з його прихильниками, що у підґрунті піднесення суб'єктів господарювання, без відносно до розмірів та виду діяльності, домінуючого в структурі бізнесу, перебуває розвиток продуктивних сил – сукупності речового та особистісного (в контексті нашого дослідження він набуває особливого значення) факторів (ресурсів) виробничого процесу. Їхня конструкція в узагальненому вигляді представлена на схемі (рис. 1).

Якщо скористатися показником (Π), що характеризує економічні результати діяльності підприємства (наприклад, загальною факторною продуктивністю або прибутком), то для вимірювання внеску у його зростання чинників, визначених на схемі, можна використати таку виробничу функцію:

$$\Pi = f(V_k, L_k) = f(P_k, Z_v, T, I, P_{np}, P_i) \quad (1)$$

Припустимо, що в межах обсягів його закупівель підприємством природний капітал залишається незмінним, а підприємницька ініціатива вимірюється обсягами капітальних інвестицій (K_i). Вважаємо це цілком

природним. І от з якої причини: технологічний прогрес індустрії, коли б і де б він не відбувався, неможливий без попереднього накопичення капіталу, що інвестується у дослідження та розвиток, які продукують винаходи та інновації (комерціалізованих винаходів).

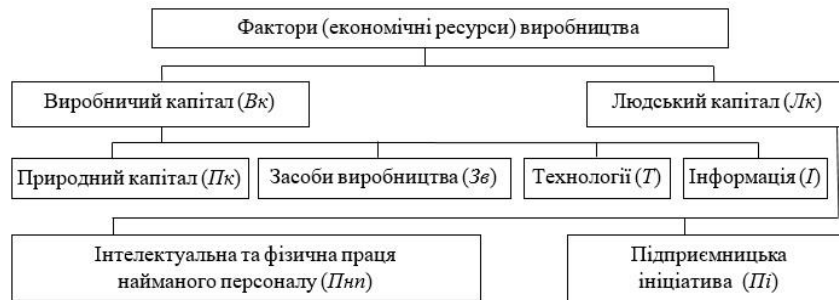

Рис. 1. Будова продуктивних сил матеріального виробництва

Тоді формула 1 набуває наступного вигляду:

$$\Pi = f(Z_v, T, I, P_{np}, K_i) \quad (2)$$

Що може цікавити нас перш за усе? Звичайно, що продуктивність кожного з наведених чинників (Πr_i) – співвідношення економічного результату до вартості i -го вхідного ресурсу ($V r_i$). Інакше кажучи, – ресурсовіддача:

$$\Pi r = \Pi / V r_i \quad (3)$$

Оскільки знайти бодай два абсолютно ідентичних підприємства, навіть в межах одного виду економічної діяльності або регіону неможливо, то для кожного з них частка внеску i -го ресурсу у приріст економічного результату ($\Delta \Pi, \%$) буде відрізнятися. Наприклад, частка виробничого капіталу складатиме 60 %, а частка людського капіталу – 40 %. З подальшим розподілом по складовим (скажімо, $Z_v - 20 \%$, $T - 30$, $I - 10 \%$; $P_{np} - 25 \%$, $K_i - 15 \%$). Скориставшись отриманими результатами, переходимо до розрахунку приріст результату економічної діяльності підприємства:

$$\% \Delta \Pi = 0,20 (\% \Delta Z_v) + 0,30 (\% \Delta T) + 0,10 (\% \Delta I) + 0,25 (\% \Delta P_{np}) + 0,15 (\% \Delta K_i) \quad (4)$$

З того, що викладено вище, впливає: економічні результати господарських систем (від усієї країни до мікропідприємства) обумовлюються спільним впливом чинників виробництва, які перебувають у постійному русі та взаємодії.

Науковцям старшого та навіть середнього покоління добре відоме їх ленінське трактування: «Перша продуктивна сила всього людства є робітник, трудящий» [9, с. 359]. Але не думаємо, що воно до цієї пори продовжує залишатися актуальним. І не з тієї лише причини, що основоположник вчення про диктатуру пролетаріату втратив статус фетишу, об'єкту беззаперечного поклоніння та безоглядного цитування. Головне полягає у тому, що їх уявлення з відповідного приводу формувалися на дослідженні виробничих відносин середини IX та початку XX сторіч. Вдаючись до образної поетичної мови: «Не той тепер Миргород й Хорол-річка не та».

Для того, щоб переконатися в цьому, вважаємо за потрібне застосовувати історико-аналітичний метод та за його допомогою переглянути ретроспективу переворотів, які відбулися у виробничому та людському капіталах, як невід'ємних складових продуктивних сил. Це самостійне наукове завдання визначає напрямок продовження нашого дослідження.

Висновки. 1. Для того, щоб забезпечити виважене та далекоглядне управління організаціями, чи-то є виробничі підприємства будь-яких видів діяльності, чи організації неприбуткової сфери, включаючи заклади вищої освіти, потрібно добре розумітися на змінах, що відбуваються в структурі на якісному змісті продуктивних сил матеріального виробництва. 2. Доведено, що вони складаються з двох ключових груп: виробничого капіталу та людського капіталу, який, в свою чергу, містить такі компоненти, як праця найманого персоналу й підприємницька ініціатива. Роль та вплив кожного з них має вивчатися та кількісно вимірюватися. Для цього запропоновано виробничу функцію.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

- [1] Carvache-Franco O.D, Gutierrez G., Barreno E.Z. (2018) The Key Factors in Social Innovation Projects. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 9 (5), p.107-116.
- [2] Sanjay K., Manish D., Zude Z. (2016) Evaluation of factors important to enhance productivity. *Cogent Engineering*, 3. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/23311916.2016.1145043?needAccess=true>.
- [3] Haenisch J.P. (2012) Factors Affecting the Productivity of Government Workers. *Sage open*, 2. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/2158244012441603>.

- [4] De Grip A., Sauermann J. (2013) The effect of training on productivity: The transfer of on-the-job training from the perspective of economics. *Educational Research Review*, 8, 28–36.
- [5] Factors of production. *Encyclopedia Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/topic/factors-of-production>.
- [6] Парсяк В.Н. (2018) Економіка моря. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 390 с.
- [7] Khosroeva N., Blieva J. (2016) Labor and property as factors of system formation of production relations. *Azimuth Res.: Econ. Manage.* 4(17), 5, p. 376–378 (2016).
- [8] Cuadrado-Roura J. R., Maroto-Sánchez A. (2009) Regional productivity convergence and changes in the productive structure. *Regional policy, economic growth and convergence*. Springer, Berlin.
- [9] Farinyuk Y., Glebova A., Kotelnikov K. (2020) The Estimation of Factor Activity of the Productive Forces of the Region. *Complex Systems: Innovation and Sustainability in the Digital Age. Studies in Systems, Decision and Control*, 282. Springer, Cham.
- [9] Ленин В.И. (1974) I всероссийский съезд по внешкольному образованию. Приветственная речь. Полное собрание сочинений, 38. URL: <http://uaio.ru/vil/38.htm>

Kanash O. Ye., magister (Economics), postgraduate.

Measurement of the influence of human capital on the results of economic activity of the enterprise.

Abstract. *The author's vision of the structure of modern industrial production factors, among which the human capital plays an important role, is clarified in the report in the context of discussions that took place in the pages of printed and electronic scientific publications. The use of the production function to quantifying its impact on the economic activity of the enterprise is proposed.*

Keywords: *economy; production factors; human capital; economic activity; industry.*